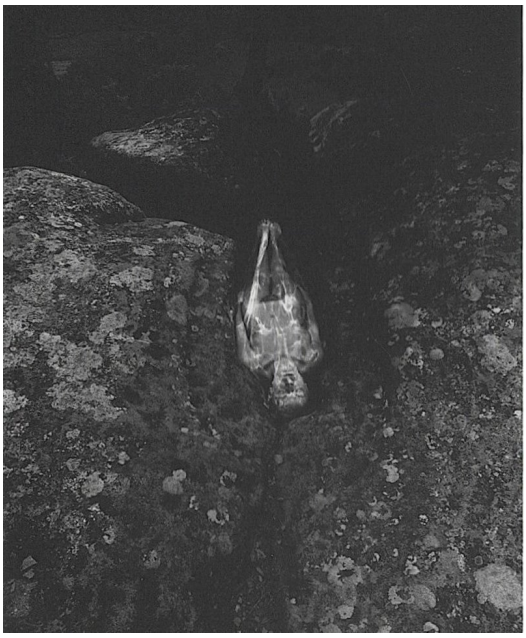
Portbou, mirall intemporal de la vella Europa

Jordi Carrió i Manel Esclusa uneixen la seva fascinació per l'estació fronterera en un llibre editat per Curbet

Una les fotografies de Manel Esclusa que il lustren el llibre Foto: MANEL ESCLUSA.

El poeta Jordi Carrió i Figuerola i el fotògraf Manel Esclusa comparteixen una atracció intrigant per l'estació de Portbou, aquest finis terrae que ha anat emergint en l'obra de l'un i l'altre periòdicament. En el cas d'Esclusa, més d'hora, des dels anys setanta, en sèries fotogràfiques com ara Gits, Els ulls aturats, El jardí d'humus o La pell efímera; en el de Carrió, almenys des de l'any 2003, quan va inspirar-li part del poemari Maïs, l'obra absent, però sobretot a partir de l'estiu del 2011, en què va colpir-lo la visió de l'estació després de la intervenció de l'empresa Adif. L'espectre de Walter Benjamin, un àngel tutelar –o "un àngel miop" que "dibuixa amb exactitud el vèrtex de l'abisme", com escriu Carrió– se'ls va afegir aviat, de manera inevitable en aquest lloc magnetitzat pel seu pensament sobre la història, la ruïna, el trànsit, la desmemòria. Però no ha estat fins aquest any, que poeta i fotògraf van decidir compartir un viatge que fins aquell moment havien emprès per vies paral·leles. El resultat és L'estació de Portbou, un llibre del qual s'ha fet una edició de bibliòfil de 65 exemplars numerats, impresa per Cuixart-Goday, Tinta Invisible i Nova Era, i una altra de convencional, de 350 exemplars, editada per Curbet dins la col·lecció de poesia 'Vincles'.

Amb un pròleg del crític literari Sam Abrams i un epíleg de la filòsofa Marina Garcés, L'estació de Portbou és un relat visual en què textos i imatges s'acompanyen i es completen, sovint invocant col·laboradors d'altura a través d'una profusió de citacions que van des del Gènesi al mateix Walter Benjamin, des de Felícia Fuster a Joan Vinyoli, de Pina Bausch a Jean-Luc Godard, de Paul Klee a Joan Brossa, i del record del concert solidari que Jordi Savall i l'Hesperion XXI van fer en un camp de refugiats prop de Salònica fins a l'admiració per l'ONG Proactiva Open Arms. Perquè aquest viatge té forma d'arc, la volta imaginària que traçarien els braços oberts de l'Angelus Novus de Klee si volguessin encerclar el mateix mar d'Ulisses i el dels refugiats naufragats, l'Europa paorosa dels perseguits pel nazisme i la desmemoriada, mentidera, insolidària i corrupta Europa d'avui.

"La història es contrau en un punt intemporal on el contingut és només la seva ombra, on les imatges d'abans són les d'ara –escriu Carrió–. Projectades als espais buits del present es precipiten irreductiblement cap a Portbou." En aquesta estació envaïda per una "pau policial", on ploren les serps entre les flors verinoses, treu arrel, però, una estranya esperança: la possibilitat de "capgirar-ho tot, llegir els codis marxa enrere, la memòria involuntària, l'endevinació". Això que a vegades procura el consol de la cultura que travessa de cap a cap el llibre, i l'educació per descomptat, que Carrió, mestre veterà, admirador de Rosa Sensat, Ferrer i Guàrdia i la utopia de l'Escola del Bosc i l'Escola del Mar, evoca en l'oda autobiogràfica 'Rosa de foc', colofó emocionat que invoca la conciliació i la fraternitat com un irrenunciable acte de fe.

Publicat a:

-El Punt Avui. Comarques Gironines 29-12-2016 Pàgina 25

Font del document:
http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/5-cultura/19-cultura/1035710-portbou-mirall-intemporal-de-la-vella-europa.html?cca=1&piwik_campaign=rss&piwik_kwd=nacional&utm_source=rss&utm_medium=nacional&utm_campaign=rss&f=El+Punt+Avui